

РЕЦЕНЗИЯ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

от Проф. д-р Стоян Проданов с научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси), Регистриран в НАЦИД от 01.12.2018 г., член на Научно жури, определено със Заповед №1169/24.07.2023 г. на Ректора на ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград Проф. Борислав Юруков върху дисертация на докторант Николета Дека на тема „Ефектите от пандемията COVID-19 върху гръцката икономика“.

Докторант Николета Фотиос Дека е обучавана в редовна форма на докторантура към катедра „Финанси и отчетност“ при стопански факултет на ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград. Научен ръководител на докторанта е Доц. Елена Ставрова (ЮЗУ).

Уважаеми членове на научното жури,

Темата на дисертационния труд на докторант Николета Дека е „Ефектите от пандемията COVID-19 върху гръцката икономика“. Настоящата рецензия е разработена в съответствие с изискванията на Закона за развитие на академичния състав в България, Правилника за неговото приложение и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Н. Рилски“.

1. Обща информация за докторанта

Николета Фотиос Дека е завършила магистратура по икономика в Университета на Македония в Гърция през периода 2000-2004 г. Докт. Николета Дека се е обучавала в докторската програма в редовна форма на докторантура към катедра „Финанси и отчетност“ при Стопански факултет на ЮЗУ „Н. Рилски“ – Благоевград.

2. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертацията на тема „Ефектите от пандемията COVID-19 върху гръцката икономика“ е актуална и значима, защото адресира проблемите на растежа, сигурността и кризисния мениджмънт в сектора на здравеопазването и аргументира прилагането на стратегии като укрепване на инфраструктурата на здравеопазването, подобряване на

възможностите за тестване и проследяване на контакти, подобряване на комуникацията и съобщенията за общественото здраве и инвестиране в научни изследвания и развитие, гръцката здравна система може допълнително да увеличи усилията си за справяне с кризата на COVID-19 пандемия, което води до повишен успех и ефективност при управлението на бъдещи огнища.

Дисертационният труд се състои от 268 страници, включващи 14 глави, вкл. въведение и заключение, библиография, както и 11 страници приложения. В дисертационния труд са използвани общо 14 таблици и 23 графики/фигури, които служат за визуално представяне на данните и резултатите от изследването. Библиографията включва общо 254 източника, интерпретирани за целите на изследването и в подкрепа на твърденията и анализите в дисертацията. По темата на дисертационния труд са направени общо 5 публикации (5 самостоятелни статии), което указва активното участие на автора и популяризирането на идеите на дисертацията сред научната общност.

Във въведението е обоснована актуалността на изследвания проблем и са описани ограниченията, методите, хипотезите. Обект на изследването са факторите, които играят решаваща роля в борбата на държавата срещу кризите. Предметът на разработката е насочен върху глобалните проблеми на ефектите от пандемията COVID-19 върху гръцката икономика.

Докт. Николета Дека определя основната цел „...да определи представянето на данъчните приходи на Гърция в регионален мащаб и да идентифицира основните фактори, които обясняват разликата в капацитета на данъчните приходи на страната.

Изследването си поставя за задачи отговорите на следните въпроси:

1. Кои фактори влияят най-съществено върху капацитета на регионалните приходи на Гърция?
2. Как се представиха различните региони на Гърция по отношение на данъчните приходи?
3. Може ли да се очаква резултатите от провинциалните данъци да варират в различните провинции?
4. Как може най-добре да се увеличат данъчните приходи в Гърция чрез промени в политиката?“.

Изследователските хипотези, която докторантът е формулирал в дисертационния труд гласят:

H1: Гръцката здравна система успя да се справи с кризата на пандемията от COVID-19 чрез ефективна координация на здравните ресурси, прилагане на превантивни мерки и навременно вземане на решения.

H2: Управлението на кризата в гръцката здравна система по време на пандемията от COVID-19 може да се характеризира като успешно въз основа на ниските нива на инфекция, ефективните мерки за ограничаване и минимизираното въздействие върху инфраструктурата на здравеопазването.

H3: Слабостите на гръцката здравна система в усилията ѝ да се справи с кризата с пандемията от COVID-19 включват неадекватна здравна инфраструктура, недостиг на медицински консумативи, ограничен капацитет за тестване и предизвикателства в съобщенията и комуникацията в общественото здравеопазване.

H4: Силните страни на гръцката здравна система в усилията ѝ да се справи с пандемичната криза от COVID-19 се крият в нейната стабилна система за първична медицинска помощ, проактивно наблюдение и проследяване на контакти, ефективно сътрудничество между доставчиците на здравни услуги и органите за обществено здравеопазване и използването на технологии за телемедицина и дистанционно наблюдение.

H5: Чрез прилагане на стратегии като укрепване на инфраструктурата на здравеопазването, подобряване на възможностите за тестване и проследяване на контакти, подобряване на комуникацията и съобщенията за общественото здраве и инвестиране в научни изследвания и развитие, гръцката здравна система може допълнително да увеличи усилията си за справяне с кризата на COVID-19 пандемия, което води до повишен успех и ефективност при управлението на бъдещи огнища.

Дисертацията е разделена на 14 глави, като всяка глава обхваща определени аспекти на изследването. В заключението на дисертационния труд са обобщени изводите от направеното изследване. Представят се обобщения, изводи и предложения, които са подкрепени с аргументи и факти и които безспорно потвърждават формулираните хипотези.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Поставените задачи в дисертацията оценявам като успешно изпълнени, а формулираните научни и научно-приложни приноси, представени в автореферата - като оригинални и проблемно-ориентирани. Тези приноси са доказателство за мотивацията на докторанта и за степента на подготовка и качеството на съветите от страна на катедрата и научните ръководители.

Дисертацията използва автентична методология с необходимата степен на аналитичност, която е основа за научно обосновани резултати и приноси. Тази методология е приложена с цел да се гарантира научната пригодност и валидност на получените резултати и приноси. Така, с обоснованост и факти, може да се заключи, че в дисертацията са постигнати целите на изследването и са достигнати оригинални научни и научно-приложни приноси. Съществува обаче разминаване с хипотезите, изложени в увода на дисертацията.

Всички източници са коректно използвани. Разработката оценявам като автентична и без елементи на заимстване от чужди автори.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

В рецензията приемам за валидни резюмираните 3 приносни елементи, заявени от автора в автореферата и дисертационния труд:

- Първи принос: Дипломната работа предоставя цялостен анализ на въздействието на кризата с COVID-19 върху гръцката икономика, като я сравнява с икономическата и дълговата криза от 2008-2012 г. Изследването на ефекта от COVID-19 като уникално събитие „Черен лебед“ обогатява съществуващата специализирана финансова литература.
- Втори принос: Чрез адекватно структурирана база от емпирични индикатори за промените в основните макроикономически показатели на Гърция, дисертацията установява шоковото въздействие на пандемията от COVID-19 върху основните макроикономически променливи на БВП и приходите от туристическата индустрия.
- Трети принос: Дипломната работа хвърля светлина върху това как националният дълг от годините 2019–2021 повлия на

цените, безработицата и пазарната оценка. Изследването разкрива положителни въздействия, като повишена пазарна капитализация, и отрицателни ефекти, като по-високи нива на инфлация. Резултатите допринасят за съществуващата стипендия по темата и призовават за разглеждане на необходимостта от допълнително проучване на причините и възможните решения за отрицателното въздействие на държавния дълг върху икономиката.

В множество икономически изследвания се анализират характеристиките на „Черен лебед“, като такива се приемат Dot-Com балона (2000), Глобалната финансова криза (2007-2008) и пандемията COVID-19 (2020). Бързото разпространение на коронавируса и произтичащите от това глобални негативни ефекти доведоха до икономическа рецесия и нестабилност на пазара в безпрецедентен мащаб. Приемам, че изследваните аспекти на феномена хвърлят допълнителна светлина и обогатяват литературата по темата.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Докторантът е автор на 5 публикации по темата на дисертационния труд (всичките са самостоятелни), които са доказателство за качеството на цялостната продукция на автора и за уменията да се популяризират авторските идеи сред научната и професионалната общности.

6. Оценка на автореферата

Приложеният автореферат от докторант Николета Дека представя успешно в качествен и количествен аспект постигнатото в обемния дисертационен труд. Чрез него авторът потвърждава уменията да синтезира и систематизира с извеждане на акценти и изводи с научно-проблемен характер. Отбелязвам, че съществуват резерви в оформянето на автореферата, както и преводът му на български език, но в оригинал е представен коректно.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Представеният за рецензиране труд съдържа някои слабости. В увода се отбелязва, че „Десета глава е последната глава от текущата докторска дисертация и в нейния контекст са представени и анализирани в комбинация окончателните заключения както от прегледа на литературата, така и от първичното изследване. И накрая, ще има някои предложения относно някои въпроси, които се считат за заслужаващи допълнително проучване.“ Целият дисертационен труд обаче е 14 глави, вкл. увода и заключението и очевидно това е написано преди окончателно да се завърши изследването. Също така, има разрыв между декларираното в началото „Предмет на изследването е идентифицирането и обсъждането на държавните разходи в здравния сектор преди, по време и след пандемичната криза с Covid-19.“ (стр.14) и хипотезите на изследването (стр.18) с целите на изследването, заявени на стр.17 „1. Целта е да се изследва връзката между данъчната тежест и различни социални и икономически елементи. 2. Това проучване има за цел да оцени ефективността на събирането на данъци в Гърция на регионално ниво. 3. Целта на това проучване е да се анализират различията в регионалните данъчни приходи в Гърция. 4. Да съветва гръцките политици как да стимулират усилията на страната за събиране на приходи.“ Заявеното в заключението, че „укрепването на централен механизъм за обществено здраве е ключов фактор както за укрепване на здравната система, така и за финансовите инжекции, които ще трябва да бъдат направени на бизнеса и служителите“ се опитва да съвмести двете основни линии в изследването – реакцията на здравните власти на пандемичната криза и икономическите и фискалните ефекти от пандемията COVID-19. Изглежда, че макар и в последователност, двете части на изследването – до 10 глава и след това по-скоро представляват еkleктичен микс, тъй като и поставените цели в увода, и резултатите от иконометричния модел, не са свързани и не допринасят съществено за тестване на декларираните хипотези.

Бих искал да задам следния въпрос:

Събитията „Черен лебед“ се характеризират с непредсказуемост, мащабно сериозно въздействие и ретроспективно обяснение. Събитията на Черния лебед са неочаквани и противоречат на традиционните методи за прогнозиране. Те често се случват извън сферата на това, което обикновено се очаква, което ги прави трудни за предвиждане или подготовка. Тези събития имат значително и разрушително въздействие върху финансовите пазари, икономиките, институциите и понякога дори глобалната стабилност, рязък спад на пазарите, икономически рецесии и

други негативни последици. След като се случи събитие „Черен лебед“, обясненията за него обикновено се конструират в ретроспекция, тъй като истинската вероятност и последици от събитието не са били широко признати преди неговото възникване. Дават ли тези характеристики на пандемията възможност за извличане на поуки за ефективността на събирането на данъци в Гърция на регионално ниво, както и за подобряване усилията на гръцката здравна система да се справя и ефективно да управлява бъдещи кризи? Нали именно неочаквания и невъзможен за прогнозиране характер на явленията ги правят „Черен лебед“?

8. Заключение

В заключение, като се има предвид много доброто познаване на теорията и практиката в изследваната област, както и оригиналните аналитични резултати, които се съдържат в представения дисертационен труд, изразявам позитивното си заключение „ЗА“ присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 3.8 „Икономика“ на докторант Николета Дека.

Гр. Свищов

Изготвил рецензията:

28.8.2023 г.

.....

/Проф. д-р Стоян Проданов/

REVIEW

for the acquisition of an educational and scientific degree "doctor"

by Prof. Stoyan Prodanov, PhD with scientific specialty "Finance, money circulation, credit and insurance" (Finance), registered in NACID on 01.12.2018, member of the Scientific Jury, determined by Order No. №1169/24.07.2023 of the Rector of South-West University Neofit Rilski - Blagoevgrad Prof. Borislav Yurukov on the thesis of PhD student Nikoleta Dekka on the topic "The Effects of the Pandemic Covid-19 on the Greek Economy".

Nikoleta Dekka is PhD student in the Doctoral Program at the Department of "Finance and Accountability", at the Faculty of Economics of the South-West University Neofit Rilski. The scientific supervisors of the PhD student is Assoc. Prof. Elena Stavrova, PhD.

Dear members of the scientific jury,

The topic of PhD student Nicoleta Dekka's dissertation is "The effects of the COVID-19 pandemic on the Greek economy". This review was developed in accordance with the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in Bulgaria, the Rules for its Application and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at the South-West University Neofit Rilski.

1. General information about the doctoral student

Nicoleta Photios Dekka completed her MA in Economics at the University of Macedonia in Greece in the period 2000-2004. Doctor. Nicoleta Dekka studied in the doctoral program in full-time doctoral studies at the Department of Finance and Accountability at the Faculty of Economics of SSU "N. Rilski" - Blagoevgrad.

2. General presentation of the dissertation work

The thesis on "The Effects of the COVID-19 Pandemic on the Greek Economy" is relevant and relevant because it addresses the issues of growth, security and crisis management in the health sector and argues for the implementation of strategies such as strengthening the health infrastructure, improving testing capabilities and contact tracing, improving public health communication and messaging, and investing in research and development, the Greek health system can further increase its efforts to address the crisis of the COVID-19 pandemic, leading to increased success and efficiency in the management of future outbreaks.

The dissertation consists of 268 pages, including 14 chapters, incl. introduction and conclusion, bibliography, and 11 pages of appendices. A total of 14 tables and 23 graphs/figures are used in the dissertation, which serve to visually present the data and research results. The bibliography includes a total of 254 sources interpreted for the purposes of the study and to support the thesis statements and analyses. A total of 5 publications (5 independent articles) were made on the topic of the dissertation, which indicates the active participation of the author and the popularization of the ideas of the dissertation among the scientific community.

The introduction substantiates the relevance of the researched problem and describes the limitations, methods, and hypotheses. The subject of the study are the factors that play a decisive role in the state's fight against crises. The subject of the development is focused on the global issues of the effects of the COVID-19 pandemic on the Greek economy.

Dr. Nicoleta Deka states the main objective "...to determine the tax revenue performance of Greece at a regional scale and to identify the main factors that explain the difference in the country's tax revenue capacity.

The research aims to answer the following questions:

1. Which factors most significantly affect Greece's regional revenue capacity?
2. How did the different regions of Greece perform in terms of tax revenue?
3. Can provincial tax outcomes be expected to vary across provinces?
4. How can tax revenues in Greece be best increased through policy changes?

The research hypotheses that the doctoral student formulated in the dissertation read:

H1: The Greek health system was able to cope with the crisis of the COVID-19 pandemic through effective coordination of health resources, implementation of preventive measures and timely decision-making.

H2: Crisis management in the Greek healthcare system during the COVID-19 pandemic can be characterized as successful based on low infection rates, effective containment measures and minimized impact on healthcare infrastructure.

H3: Weaknesses of the Greek health system in its efforts to address the crisis of the COVID-19 pandemic include inadequate health infrastructure, shortages of medical supplies, limited testing capacity, and challenges in public health messaging and communication.

H4: The strengths of the Greek health system in its efforts to deal with the pandemic crisis of COVID-19 lie in its robust primary care system, proactive surveillance and contact tracing, effective collaboration between health care providers and public health authority's healthcare and the use of telemedicine and remote monitoring technologies.

H5: By implementing strategies such as strengthening healthcare infrastructure, improving testing and contact tracing capabilities, improving public health communication and messaging, and investing in research and development, the Greek healthcare system can further increase its coping efforts with the crisis of the COVID-19 pandemic, leading to increased success and effectiveness in managing future outbreaks.

The dissertation is divided into 14 chapters, each chapter covering certain aspects of the study. In the conclusion of the dissertation, the conclusions of the research are summarized. Summaries, conclusions and proposals are presented, which are supported by arguments and facts and which unquestionably confirm the formulated hypotheses.

3. Evaluation of the obtained scientific and scientific-applied results

I assess the tasks set in the dissertation as successfully completed, and the formulated scientific and scientific-applied contributions presented in the abstract as original and problem-oriented. These contributions are a testament to the motivation of the PhD student and to the level of preparation and quality of advice provided by the department and supervisors.

The dissertation uses an authentic methodology with the necessary degree of analyticity, which is the basis for scientifically based results and

contributions. This methodology was applied to ensure the scientific suitability and validity of the results and contributions obtained. Thus, with justification and facts, it can be concluded that the objectives of the research have been achieved in the dissertation and original scientific and scientific-applied contributions have been reached. However, there is a discrepancy with the hypotheses presented in the introduction of the dissertation.

All sources are correctly used. I rate the development as authentic and without elements of borrowing from foreign authors.

4. Evaluation of scientific and scientific-applied contributions

In the review, I accept as valid the summarized 3 contributing elements stated by the author in the abstract and the dissertation:

- First contribution: The thesis provides a comprehensive analysis of the impact of the COVID-19 crisis on the Greek economy, comparing it with the economic and debt crisis of 2008-2012. Examining the effect of COVID-19 as a unique Black Swan event enriches the existing specialized financial literature.
- Second contribution: Through an adequately structured base of empirical indicators of changes in the main macroeconomic indicators of Greece, the thesis establishes the shock impact of the COVID-19 pandemic on the main macroeconomic variables of GDP and income of the tourism industry.
- Third contribution: The thesis sheds light on how the national debt of the years 2019-2021 affected prices, unemployment and market valuation. The research reveals positive impacts, such as increased market capitalization, and negative effects, such as higher inflation rates. The results contribute to existing scholarship on the topic and call for consideration of the need for further research into the causes and possible solutions to the negative impact of sovereign debt on the economy.

Numerous economic studies have analyzed the characteristics of a "Black Swan", taking the Dot-Com bubble (2000), the Global Financial Crisis (2007-2008) and the COVID-19 pandemic (2020) as such. The rapid spread of the coronavirus and the resulting global negative effects have led to economic recession and market volatility on an unprecedented scale. I accept that the investigated aspects of the phenomenon shed additional light and enrich the literature on the subject.

5. Evaluation of dissertation publications

The doctoral student is the author of 5 publications on the topic of the dissertation work (all independent), which are proof of the quality of the author's overall output and the ability to popularize the author's ideas among the scientific and professional communities.

6. Evaluation of the abstract

The attached abstract by doctoral student Nicoleta Deka successfully presents in a qualitative and quantitative aspect what was achieved in the voluminous dissertation work. Through it, the author confirms the ability to synthesize and systematize by deducing accents and conclusions of a scientific-problematic nature. I note that there are reservations in the design of the abstract, as well as its translation into Bulgarian, but in the original it is presented correctly.

7. Criticisms, recommendations and questions

The work submitted for review contains some weaknesses. The introduction notes that "Chapter Ten is the final chapter of the current PhD thesis and in its context the final conclusions from both the literature review and the primary research are presented and analysed in combination. Finally, there will be some suggestions on some issues which are considered worthy of further study." However, the entire dissertation is 14 chapters, incl. the introduction and the conclusion and obviously this was written before the research was finally done. Also, there is a gap between the declared at the beginning "The object of the research is to identify and discuss the public spending in the health sector before, during and after the pandemic crisis with Covid-19" (p.14) and the hypotheses of the research (p.18) with the objectives of the research stated on page 17 "1. The aim is to examine the relationship between the tax burden and various social and economic elements. 2. This study aims to assess the effectiveness of tax collection in Greece at the regional level. 3. The aim of this study is to analyse the differences in regional tax revenues in Greece. 4. To advise Greek politicians on how to boost the country's revenue collection efforts." The conclusion stated that "the strengthening of a central public health mechanism is a key factor in both strengthening the health system and the financial injections that will be needed to be made to businesses and employees" tries to reconcile the two main lines of research - the response of the health authorities to the pandemic

crisis and the economic and fiscal effects of the COVID-19 pandemic. It seems that, although in sequence, the two parts of the study - up to chapter 10 and beyond - rather represent an eclectic mix, as both the objectives set in the introduction and the results of the econometric model are not connected and do not contribute significantly to testing the declared hypotheses.

I would like to ask the following question:

Black Swan events are characterized by unpredictability, large-scale serious impact, and retrospective explanation. Black Swan events are unexpected and defy traditional forecasting methods. They often occur outside the realm of what is normally expected, making them difficult to predict or prepare for. These events have a significant and disruptive impact on financial markets, economies, institutions and sometimes even global stability, sharp declines in markets, economic recessions and other negative consequences. After a Black Swan event occurs, explanations for it are usually constructed in retrospect because the true likelihood and consequences of the event were not widely recognized before it occurred. Do these characteristics of the pandemic provide an opportunity to learn lessons about the effectiveness of tax collection in Greece at the regional level, as well as to improve the efforts of the Greek health system to cope with and effectively manage future crises? Isn't it precisely the unexpected and unpredictable nature of the phenomena that make them a "Black Swan"?

8. Conclusion

In conclusion, considering the very good knowledge of theory and practice in the researched field, as well as the original analytical results contained in the presented dissertation, I express a positive conclusion and vote in favour of awarding the educational and scientific degree "Doctor" (PhD) in professional direction 3.8 "Economics" of Nicoleta Deka.

Svishtov

Reviewer:

28.8.2023 г.

.....

/Prof. Stoyan Prodanov, PhD/